

VEAIC MOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

DIN SUMAR :

**Certificatul de naștere
al lui Adam**

**Vremea se răcește...
din cauza Lunei**

**Frunzele ne explică
văzul**

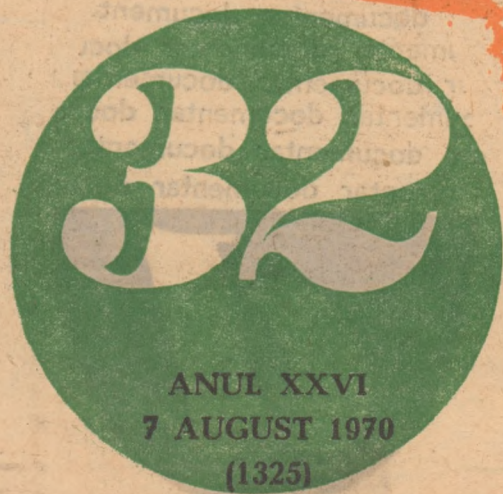
**De ce plouă uneori
cu broaște**

— Mie îmi place să mă fotografiez. Dv. cum mă găsiți?

Foto: V. Mastiukov

● **Nămolul, de la empirism la știință** ● **La ce folosește frica?** ● **Certificatul de naștere al lui Adam** ● **Pagina de umor**

Un moment semnificativ

Săptămîna aceasta, opinia publică din țara noastră aniversează un moment important din istoria relațiilor de prietenie dintre poporul român și popoarele sovietice. La 6 august s-au împlinit 25 de ani de la restabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Uniunea Sovietică.

Trăind alături și dezvoltînd între ele multiple raporturi, popoarele român și rus s-au găsit nu de puține ori alături în lupta pentru înfruntarea unor inamici comuni. În vremuri mai apropiate s-au statornicit, după cum se știe, puternice legături de solidaritate internațională și între mișcarea muncitorească socialistă din România și cea din Rusia — legături care s-au bucurat de aprecierea marelui Lenin. Spiritul profund internaționalist al clasei noastre muncitoare, al mișcării socialiste din România și-a găsit o vie împlinire în amplele acțiuni de solidaritate cu Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, moment crucial în istoria omenirii.

Aceste nobile tradiții au fost preluate și duse mai departe de Partidul Comunist Român care, împreună cu alte forțe politice democratice, a combătut intransigent politica antisovietică a regimurilor reacționare, militînd consecvent pentru stabilirea unor relații de bună vecinătate, de înțelegere și colaborare între România și Uniunea Sovietică. În anii întunecați ai dictaturii antonesciene, Partidul Comunist Român, situîndu-se în fruntea luptei antifasciste a poporului, unind laolaltă toate forțele patriotice și folosind împrejurările favorabile create de strălucitele victorii ale armatelor sovietice, a organizat și condus insurecția armată de

la 23 August 1944, asigurînd scoaterea României din războiul antisovietic și angajarea ei cu întregul potențial material, uman și militar împotriva Germaniei fasciste.

Intemeiată pe vechi tradiții, cimentată prin singele vărsat împreună de ostașii români și sovietici în războiul antifascist, prietenia româno-sovietică se sprijină astăzi pe fundamentul de neclintit al comunității de orînduire socială, pe țelurile comune ale socialismului și comunismului.

În acest context, în cursul anilor, relațiile româno-sovietice s-au amplificat și intensificat mereu, au cunoscut o continuă dezvoltare. Amplitudinea colaborării pe plan economic a țărilor noastre este oglindită, de pildă, de împrejurarea că în comerțul exterior al României, Uniunea Sovietică deține primul loc. U.R.S.S. livrează țării noastre mașini, instalații, utilaje și alte produse, documentații tehnice necesare diverselor ramuri ale economiei naționale. La rîndul ei, România livrează Uniunii Sovietice variate produse ale industriilor constructoare de mașini, chimice, siderurgice, documentații tehnice și altele.

În același timp capătă o pondere mereu crescîndă cooperarea economică și tehnico-științifică, se dezvoltă favorabil schimburile culturale și artistice, care contribuie la mai buna cunoaștere a realităților din țările noastre.

Principiile esențiale pe care se reazemă relațiile dintre țările noastre — internaționalismul socialist și intrajutorarea frățească, independența și suveranitatea națională, egalitatea în drepturi, neamestecul în treburile interne, avantajul reciproc — decurg din însăși natura socialismului care, prin

cucerirea întregii puteri de către oamenii muncii, prin desființarea oricărei exploatare și asupriri, a ridicat pentru prima oară în istorie poporul la rangul de autentic stăpîn al destinului său, în stare să decidă singur asupra politicii sale interne și externe. Aceste principii și-au găsit o nouă și elocventă materializare în Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală între Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste semnat la București, cu prilejul vizitei delegației de partid și guvernamentale sovietice, pe o perioadă de 20 de ani.

La aniversarea a 25 de ani de la restabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Uniunea Sovietică, poporul nostru transmite popoarelor sovietice frățești cele mai calde urări de prosperitate și fericire și își afirmă hotărîrea sa de a impulsiona evoluția ascendentă a relațiilor cu Uniunea Sovietică în cele mai diverse domenii. „Sîntem convinși, — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — că întărirea solidarității și a legăturilor de prietenie dintre Republica Socialistă România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist al Uniunii Sovietice corespunde intereselor ambelor noastre țări și, în același timp, intereselor întăririi sistemului socialist mondial, cauzei generale a socialismului, progresului și păcii în lume. Partidul Comunist Român, guvernul român vor acționa și în viitor pentru a întări și dezvolta continuu prietenia dintre partidele, statele și popoarele noastre, pe baza principiilor marxism-leninismului și a internaționalismului socialist“.

METODE NOI

Perspectivile metanului

Rentabilitatea gazelor naturale trebuie sporită, a conchis recent un număr de tehnicieni reuniți în cadrul unei consfățuiri. Lichefierea gazelor, utilizată acum în vederea stocării și transportului combustibilului, nu mai trebuie să însemne un timp mort, au declarat ei. Costul comprimării și scăderii temperaturii necesare acestei operații trebuie amortizat; combustibilul trebuie folosit direct în stare lichidă, făcînd apel la însușirile sale refrigeratoare.

Dar, mai întîi, de ce s-a recurs la lichefiere? Ea a fost cerută de imperativul stocării. Energia este stocată în orele de „consum minim“ și redistribuită în orele de „vîrf“, deoarece gazul ocupă un volum extrem de vast. Pentru stocare, lichefierea la — 165 de grade este deci o necesitate stringentă, mai ales dacă e vorba de transport. Într-adevăr, distribuția gazelor nu este întotdeauna posibilă prin conducte, din diverse motive. Într-o serie de cazuri este apoi necesară folosirea unor nave speciale, echipate cu camere reci.

Oricum, însă, la capătul călătoriei gazelor intervine problema reincălzirii pînă la temperatura de 15°C, în vederea distribuției către consumatori.

Studii recente par, însă, să ateste că stadiul lichid va putea fi utilizat. Specialiștii în materie socotesc că transportul gazelor cu nave ar putea fi asociat cu acela al produselor perisabile. Gazul congelat ar putea fi foarte bine și sursa rece a unei mașini termice. Într-adevăr,

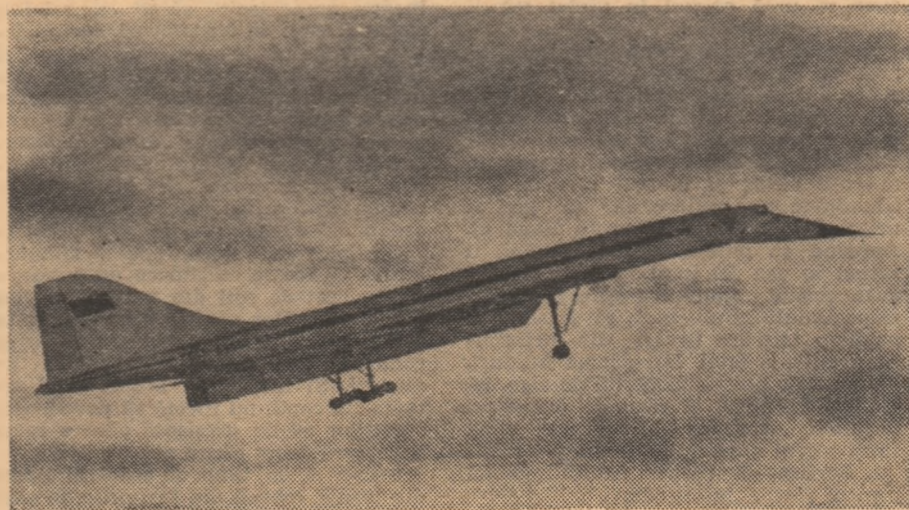
atunci cînd un sistem, ca, de pildă, o mașină cu aburi, primește căldura de la o sursă caldă și o restituie unei surse reci, el produce un travaliu. Experiențele făcute pînă acum sînt concludente.

O altă utilizare a combustibilului răcit la —165°C ar fi alimentarea avioanelor supersonice; lichidul ar fi un element refrigerent ideal, datorită căruia turbinele ar suporta temperaturi extreme de înalte. Și, ceea ce nu e de fel neglijabil, valoarea combustiei pe oră ar urma să fie cu 13% mai mare decît valorile de combustie ale elementelor utilizate acum. Noua metodă ar reclama adaptări tehnice importante, dar ar putea aduce o scădere de 30% a costului transporturilor supersonice. După cum se vede, tehnologia gazelor lichefiate nu este lipsită de imaginație și rentabilitate.

AVIAȚIE

„Aici Delfin-1“

Cu aceste cuvinte începe orice comunicare făcută din stratosferă de pilotul de încercare Eduard Elian către turnul de comandă de pe sol. „Delfin-1“ este numele de cod al prototipului avionului supersonic „Tu-144“ aflat de un an și jumătate în probe de zbor.

În curînd 2 500 km/oră.

În mai trecut, centrul de control al zborului a primit două vești importante. La 11 mai a fost stabilit un record de viteză pentru avioanele de pasageri la 16 700 m altitudine, și anume 2010 km pe oră. După alte citeva zile „Tu-144“ își bătea propriul său record: 2150 km pe oră la 16 300 m, ceea ce înseamnă Mach 2, adică dublul vitezei sunetului. Delfinului din titan și materiale plastice

și dirijat de instalații electronice nu-i mai lipsesc deci decît 350 km pe oră pentru a-și atinge viteza maximă prevăzută. Acum 20 de ani această diferență era viteza medie de croazieră în aviația civilă.

Programul de încercare a supersonicului pentru pasageri se desfășoară conform testelor-model și calculelor repetate de nenumărate ori de ordinatoarele și prezentate în cifre seci colectivului de constructori. „Tu-144“ nu este un avion „clasic“. El face trecerea spre o nouă tehnologie aeronautică, mai apropiată de astronautică. Jumătate din cheltuielile de proiectare și construire a aparatului, care costă mai scump decît aurul, privesc electronica sa: 300.000 m de cabluri, peste 15.000 de diode și tranzistoare, zeci de mii de piese din materiale plastice, 40.000 de dispozitive și aparate — sînt tot atitea cifre care pot da o idee despre complexitatea acestei creații ingineresti. La fiecare zbor de probă, aparatura de control efectuează concomitent 200.000 de măsurători!

În afară de viteză merită însă atenție și alte „talente“ ale lui „Tu-144“: acesta se mulțumește la decolare și aterizare cu o pistă de maximum 1900 m, adică tot atît cît „Tu-104“, performanță care îi va permite să folosească pistele existente pe toate aeroporturile internaționale. În afară de aceasta colectivul de ingineri a făcut totul pentru a ușura pregătirea curselor și supravegherea în zbor. Pentru a scurta timpul de încărcare și descărcare a bagajelor a fost prevăzută o macara de bord. Aparatare de înregistrare a datelor înmagazinează toți parametrii zborului și transmite personalului indicațiile necesare pilotării rapide și exacte.

CE SE DISCUTĂ

Vremea se răcește... din cauza Lunei

S-ar putea ca vremea să devină mai rece... din cauza Lunei. Cel puțin așa afirmă Serghei Timofeev, un cunoscut specialist în geofizică de la Universitatea din Leningrad.

După cum ne informează „Soviet Weekly“, prof. Timofeev a descoperit că temperatura terestră crește și scade în funcție de mișcările Lunei pe cer în cursul

— Ca să afli cum e vremea nu trebuie să-ți sucești gîtul.

deplasărilor ei ciclice de nouă ani. Cu cît Luna e mai sus deasupra orizontului, cu atît mai rece e vremea, atît vara cît și iarna.

Într-adevăr, afirmă specialistul citat, vremea depinde în mare măsură de ciclurile lunare decît de ciclul de unsprezece ani al petelor solare. El a făcut această descoperire comparînd mulți ani temperatura de la Leningrad și aceea din alte părți ale Uniunii Sovietice cu mișcările Lunei.

Prof. Timofeev socotește că studierea mișcărilor Lunei este importantă mai cu seamă pentru ceea ce el numește „previziunile pe termene super-lungi“ ale schimbărilor climatice. Dar iată una din previziunile sale pe termene super-lung: în cursul proximoilor ani vremea se va răci treptat în întreaga Europă, așa cum s-a întimplat la începutul celei de a doua jumătăți a secolului optsprezece.

REGINA PIRAȚILOR

Grace O'Mail, mușchetara irlandeză

Intr-o dimineață însoțită din anul 1593, de-a lungul Tamisei se înșira un cordon de ostași din garda regală, în uniforme de paradă, care țineau cu greu în loc mulțimea de londonezi curioși. Soldații injurau de mama focului și-și agitău în dreapta și în stînga halebardele, dar se părea că gesturile lor, departe de a potoli, aprindeau și mai mult curiozitatea orașenilor amatori de spectacol. Dinspre podul Londrei răzbătea o larmă surdă. La un moment dat, mulțimea începu să se agite și mai mult, capetele se întoarseră în direcția din care venea zgomotul, care se apropia tot mai repede și, în cele din urmă, în depărtare se ivi un cortegi.

Londonezii își opriră privirile asupra unei carete care venea în urma gărzii; după fastul ei se putea trage concluzia că era a vreunui suveran oriental. Somptuos era și harnașamentul cailor spanioli. Zadarnice erau strigătele entuziaste ale mulțimii, perdelele de la ferestre se dădură la o parte numai o singură dată, trase de o mină fină, bronzată, dar imediat fură lăstate să cadă la loc. Cavalcada trecu de Hampton-Court și intră pe masivele porți aurite ale palatului regal. Curind, nu numai Curtea, ci întreg orașul află numele vizitatoarei: Grace O'Mail, căpetenia unui clan irlandez.

În onoarea ei, regina Elisabeta organizează o suită de recepții. Dar cînd, la sfîrșitul vizitei, regina își făcu cunoscută intenția de a-i acorda titlul de contesă, Grace O'Mail refuză: „Nu-mi trebuie titluri pompoase, care n-au nici o valoare, declară ea. Îngăduiți-mi să rămîn cîrmuitoarea insulelor”.

Curînd Curtea află și substratul neobișnuitei bunăvoințe arătate de regină acestei femei. În nordul Irlandei se pregătea o răscoală împotriva coroanei engleze, iar Elisabeta, faimoasă pentru abilitatea ei în a țese intrigi, voia să submineze, cu ajutorul lui O'Mail, unitatea clanurilor irlandeze.

Dar să ne întoarcem la niște evenimente petrecute în insula irlandeză Clare cu mult înainte de această vizită.

Un duel hotărîtor

Intr-o sumbră sală boltită a unui vechi castel ce se înălța pe stîncile inaccesibile ale insulei Clare de pe coasta nord-vestică a Irlandei se aflau întruniți toți înalții dregători ai clanului O'Mail. Bătrînul Owen O'Mail, căpetenia clanului, marinar și războinic încercat, se stînsese din viață. Cine avea să-i mai conducă acum la atacul pîntecoaselor corăbii spaniole încărcate cu mărfuri aduse de peste ocean sau al vaselor engleze și olandeze, la fel de bogate? Cine avea să le mai aducă din incursiuni îndrăznețe prăzi bogate, cărora clanul le datora în mare măsură puterea și măreția?

Owen lăsase în urmă-și, adevărat, un fiu de 14 ani, Adolf, și o fiică de 19 ani, pe nume Grace. Dar cel dintîi era încă copil, iar cealaltă era totuși femeie.

Bătrînii dregători își înclinară tăcuți capetele în fața răposatului lor conducător. Primul care își veni în fire fu încercatul și înțeleptul Olev, cel mai vîrstnic dintre ei.

— Conform obiceiurilor clanului nostru îl declar aici, în fața sîcriului, conducător pe Adolf.

Bătrînii ostași se plecără, în semn de respect, în fața noii lor căpetenii. Deodată, însă, liniștea solemnă fu ruptă de un glas strident de femeie.

— Sînt mai mare decît fratele meu, încît întietatea mi se cuvine mie, dar din moment ce înalții dregători l-au proclamat pe Adolf conducător, îl provoc la luptă. Cum spun legile noastre, conducător trebuie să fie cel care învinge în luptă. Dumnezeu să hotărască

care din noi e vrednic să ia locul tălului nostru.

Uluți, războinicii își îndreptară privirile spre cea care vorbea. Grace era neasemuit de frumoasă, cu ochii arzători și pletele-i negre revărsate pe umeri. Își însoțise de multe ori tatăl în incursiuni pe mare și de fiecare dată se distinsese printr-un curaj neobișnuit pentru o fată. Cu toate acestea, nimeni nu-și închipuise că avea să ceară puterea. Dar provocarea fusese lansată și ignorarea ei ar fi însemnat lașitate, nedemnă de un bărbat și un oștean, cu atît mai mult de un viitor conducător. Conform obiceiurilor, duelul trebuia să aibă loc pe țărîm mării.

Picla alburie a zorilor abia începuse să se risipească cînd cei doi frați fură

în răscoală, unde irlandezii începuseră să devină conștienți că numai uniți își puteau învinge dușmanul poate că ar fi devenit o Jeanne d'Arc a Irlandei. Dar ea văzuse lumina zilei într-o insulă depărtată și fusese educată în spiritul devotamentului exclusiv față de clanul ei. Toți ceilalți oameni de pe pămînt erau socotiți acolo, în insulă, dușmani ai clanului O'Mail. Iar împotriva dușmanilor pot fi folosite orice mijloace. Așa se face că Grace începu să acționeze fără aliați, pe care nu-i căută nici chiar printre clanurile inrudite, devenind o căpetenie temută a piraților irlandezi. Nici o corabie comercială nu putea spera să scape intactă dacă în cale îi ieșea o flotilă de vase ușoare irlandeze. Pirații du-

conduși pe țărîm. Cum se obișnuia din moși-strămoși, se dezbrăcără amîndoi pînă la briu și fiecare primi cîte o armă: un cuțit scurt de vinătoare. Apoi arbitrii se urcară pe o stîncă înaltă, spre a aștepta deznodămîntul: cel care, după biruirea adversarului, avea să urce primul în virful stîncii devenea conducător.

Imediat ce ultimii pași al însoțitorilor se stînseseră, adversarii se întoarseră unul cu fața la celălalt. Cel dintîi atacă Adolf. Ducîndu-și înainte mina în care ținea cuțitul, se repezi fulgerător spre soră. Dar fata era în gardă; o mișcare abilă, și băiatul lovi în gol, izbindu-se cu putere de un pietroi urias. Într-o clipă Grace fu lingă el. Apucînd cu putere brațul fratelui, îl răsuci în așa fel încît acum băiatul avea cuțitul îndreptat spre propriu-i piept. Adolf izbuti, însă, să se smulgă, printr-o mișcare bruscă, din strînsoarea de fier a fetei. Dar sîrînd înlături, lunecă pe o piatră acoperită de alge, își pierdu echilibrul și căzu pe prundișul țărîmului. Aproape în aceeași clipă simți virful cuțitului atingîndu-i pieptul. Copleșit de rușine, Adolf îngăimă printre dinți: „Mă predau...”.

Între timp, bătrînii adunați pe coasta stîncii așteptau încredințați că va învinge băiatul. Mare le fu, însă, uimirea cînd în spatele stîncii se ivi o zveltă siluetă feminină.

Înfrîngerea galionului

Clanurile irlandeze își apărau cu disperare pămînturile împotriva feudalilor englezi. Dacă Grace s-ar fi născut în sudul sau răsăritul Irlandei, unde răzvrătirea clanurilor se transformase

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj-reportaj |

spumea de furie și profera cele mai cumplite injurii la adresa ghinionistilor ei războinici. Curînd pirații încercară să atace a doua oară. Dar tot fără rezultat, încît începură să se retragă în dezordine. Grace nu mai putea privi cu brațele încrucișate. Fără să mai fină seama de sfaturile lui Olev și chiar fără să-și îmbrace armura, porni în grabă spre o mică ambarcațiune ancorată în golf. Irlandezii o recunoscă imediat după silueta-i înaltă, părul negru ca smoala fluturînd în vînt și sabia scoasă din teacă. Apariția ei le însuflă curaj spre a porni din nou la atac.

Căpitanul spaniol urmărea, intrigat, de pe puntea înaltă, mica ambarcațiune care se îndrepta cutezătoare spre puternicul lui vas. Servanții așteptau un singur semn al căpitanului spre a-și descărca ghiulelele, dar el întîrzia: ofițerul căuta să ghicească intențiile smintîților din mica ambarcațiune. La un moment dat, comandantul spaniol ridică totuși mina, dar uită să o coboare, stupefiat de ceea ce vedea. „Domnilor, strigă el ofițerilor, e o femeie”.

Deruta de pe galion nu dură decît o clipă, de-ajuns însă ca ambarcațiunea lui Grace să treacă de bătaia tunurilor galionului spaniol. Cînd își veni în fire, căpitanul dădu ordinul mult așteptat, dar era prea tîrziu, pierduse momentul favorabil și salva de tun nu-i atînce pe pirați. În cîteva clipe cirlișele de abordaj se înfipseră în trupul vasului spaniol...

Cînd perfidia era socotită vitejie

În veacul acela perfidia nu era socotită un păcat prea mare, iar cînd era utilizată spre gloria clanului era considerată chiar vitejie. La cîteva luni după moartea primului ei soț, Grace se căsătorii cu Richard Burke, unul din cei mai vestiți războinici din Irlanda, poreclit pentru curajul și fermitatea lui „Richard cel de Fier”. Încheiată, conform tradiției, numai pe termen de 12 luni, căsătoria îi oferii întreprinzătoarei femei posibilitatea de a-și rotunji substanțial posesiunile. În acest scop Grace își instală oșteni de-ai ei în castelul lui Burke, iar după expirarea termenului legiuit desfăcu căsătoria și ocupă pămînturile soțului. Burke spumega de furie, dar nu avea destulă armată ca să-și poată lua înapoi bunurile.

În cele din urmă, însă, dragostea puse stăpînire și pe sufletul frumoasei irlandeze, pînă atunci neîmblînzită. În cursul unei expediții pirateresti, Grace captură o corabie spaniolă din Cadix. Printre marinarii căzuți în mîinile piraților se afla și unul „originar din Castilia, un frumos tînăr blond”, cum spune cronica acelor vremi. Prizonierul făcu o impresie atît de puternică asupra irlandezei, încît aceasta ceru compatrioților ei să-l primească în clanul lor. Și blondul castilian deveni un om apropiat al căpeteniei, pe care o însoțea în toate incursiunile.

În sufletul reginei piraților, cruzimea și perfidia sălășluiau ciudat laolaltă cu grija față de oamenii ei și un profund respect pentru obiceiurile și tradițiile populare. Grace putea jefui foarte calmă un negustor neprevăzător care se apropia prea mult de insula ei, dar dacă același negustor ar fi bătut la porțile castelului într-o noapte georoasă de iarnă, i s-ar fi oferit numai decît un loc lingă foc și un pat cald.

Faima reginei piraților creștea tot mai mult. Dar și posesiunile ei începură să fie atacate mai des de dușmani.

B. Ribnikov

(Continuare în pag. 11-a)

INTERVIU

Laurence Olivier se întâlnește cu trei surori celebre

Din 1962 când a fost numit director al Teatrului Național, Laurence Olivier a avut prea puțin timp pentru cinematografie. Cehov a fost tentația care l-a readus pe platou. Cu „Trei surori”, unul dintre cele mai bune spectacole puse în scenă la teatrul pe care îl conduce marele actor și regizor. Strălucitul ansamblu de interpreți inclusiv Joan Plowright (Mașa în piesă și doamna Olivier în viața de toate zilele) a fost păstrat și în film. Pe generic vor apărea numai două nume noi: foarte popularul actor Alan Bates (interpretul scriitorului din „Zorba”) în rolul lui Verșinin și Olivier însuși în rolul lui Cebutikin. Așadar, în același timp regizor și interpret.

— De ce Cehov?

— Dragostea mea pentru Cehov e greu de explicat în cuvinte. Am pentru acest om o admirație neîmormurată. Acesta-i sentimentul care m-a determinat să fac filmul „Trei surori”.

— Și de ce „Trei surori”?

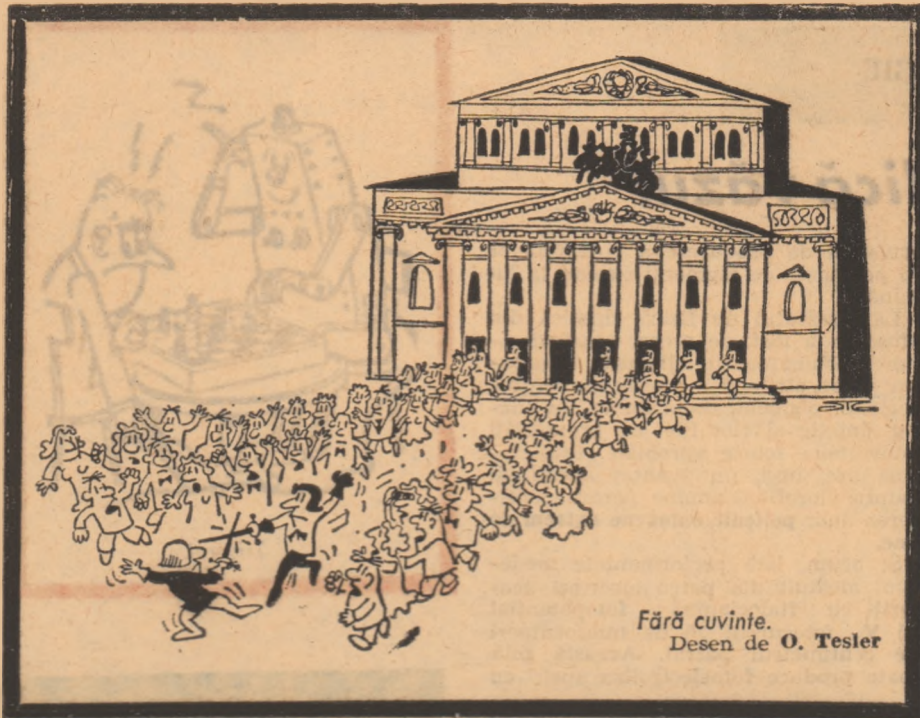
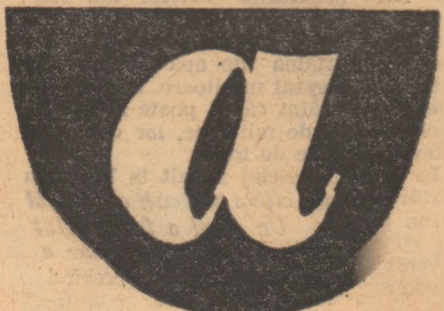
Laurence Olivier în Cebutikin

— După părerea mea, piesele lui Cehov sînt unele din cele mai mari creații în materie de dramaturgie de la Shakespeare încoace, sînt exemple de perfecțiune tehnică. N-am jucat niciodată în „Livada cu vișini” și în „Pescărușul”, în schimb am jucat mulți ani în „Unchiul Vanca”. Prima oară am interpretat rolul unchiului Vanca la 19 ani. De atunci l-am mai jucat în două rînduri pe Astrov în teatru și o dată în film și de două sau trei ori am semnat regia spectacolului.

Cu „Trei surori” nu m-am întilnit pînă în 1967, cînd piesa a fost pusă în scenă la Teatrul Național. Este o piesă care mă tulbură teribil, nicăieri nu se simte atît de dureros îngrijorarea autorului pentru prăpastia dintre visurile omului și realitate. Și nicăieri nu procește Cehov atît de deschis revoluția ce va să vină.

Decorurile, semnate de cehoslovacul Joseph Svoboda, unul dintre cei mai

arta
la arta arta
arta arta arta
arta arta arta arta
ta arta arta arta arta
arta arta arta arta arta
ta arta arta arta arta art
arta arta arta arta arta

buni pictori scenografi din Europa, sînt preluate cu foarte mici schimbări din spectacolul teatrului nostru. Sînt niște decoruri extraordinare, care îți permit să transformi într-o clipită dormitorul în grădină.

Cred că concepțiile lui Cehov nu coincideau în mod absolut cu principiile lui Stanislavski și că scriitorul nu ținea la reconstituirea chiar atît de exactă a vieții de atunci, cum se făcea de obicei în spectacolele Teatrului de Artă. Și se prea poate că Cehov ar fi fost de acord cu interpretarea liberă pe care am dat-o noi mizanscenei. Preluînd decorurile oarecum convenționale din teatru, le-am modificat foarte puțin. Nici în film nu sînt absolut realiste. De exemplu, pădurea din jurul grădinii nu creează iluzia unei absolute autenticități.

În schimb în jocul actorilor, în regia ne-am străduit să atingem maximum de veridicitate. Am vrut ca atmosfera națională și detaliile de viață să fie oît mai exacte. Am dat o mare atenție și exactității traducerii limbii cehoviene. Dacă prin forța împrejurărilor personajele ruse trebuie să vorbească englezește, atunci să fie limba pe care o vorbeau în 1900 englezii dintr-o clasă socială determinată.

De mult ajutor ne-a fost traducătoarea piesei, baroana Budbires, născută în Rusia, care l-a cunoscut de mică pe Cehov, mare iubitor de copii. Este o femeie admirabilă, care ne-a comunicat o mulțime de amănunte pe care nu le-aș fi aflat niciodată, intrucît în scurta-mi călătorie de trei săptămîni la Moscova n-am putut cunoaște mare lucru despre Rusia. Dar îmi face impresia că am un simț special pentru ceea ce e rusesc. Toate detaliile, toate elementele de recuzită din film sînt exacte; și deși nu pot spune precis ce mod de exprimare a sentimentelor ar fi mai potrivit pentru ruși, cred că sentimentele eroilor sînt cele din piesa lui Cehov.

Nina Hibbin

LA VENEȚIA

Spital pentru tablouri

Veneția continuă să lanseze semnale „S.O.S.”. Specialiștii au apreciat că orașul pierde anual mai bine de șase la sută din totalul avutului său artistic.

Dar drama nu e privită cu mîinile în sin. Oamenii încearcă să stăvilească distrugerile. Lista operelor de artă care trebuie restaurate e lungă, ea cuprinde 16 000 de titluri. S-au întocmit, de asemenea, un fel de fișe medicale pentru 392 de case, 86 de biserici, 22 de mănăstiri, pentru faimoasa catedrală San Marco, complexul arhitectonic al podului Rialto ș.a.

Centrul lucrărilor de restaurare a fost stabilit în vechea biserică San Gregorio căreia venețienii îi spun acum „spitalul tablourilor”. Operele de pictură și sculptură sînt supuse aici unui tratament complet, bazat pe metode moderne, ca aceea a utilizării autoclavelor pentru restaurarea obiectelor de marmură, pusă la punct de profesorul de chimie Lino Marchesini de la Universitatea din Padova.

Dar nu toate tablourile pot fi tran-

sportate la „spital” și atunci restaurării își îngrijese „pacienții” la domiciliu. Așa s-a întimplat cu una dintre cele mai mari picturi murale din lume cu o suprafață de 1 200 metri pătrați, din biserica San Pantalone. Autorul, Antonio Fumiani, a lucrat la acest tablou din 1680 pînă în 1704.

Evident, atenția specialiștilor este îndreptată în mod special asupra principalei atracții a orașului; catedrala San Marco. Probe recente au arătat că imensa construcție se reazemă pe o temelie fragilă: fundația se sprijină pe un strat de ml pe care agitația neîntre-ruptă a apelor lagunei îl spală. Pardo-seala de piatră a bisericii „se umflă”, coloanele de marmură se scorojeșc, pereții crapă. Fără măsuri radicale, colorul se poate risipi cîndva ca un trandafir care și-a deschis petalele prea tare. Este catastrofa pe care vor tocmai s-o împiedice eforturile sutelor de oameni care lucrează la salvarea unicatului numit Veneția.

E. Milanov

CINEMA

Încă o dată despre dragoste

În sala tronului din palatul pe care Ecaterina și l-a construit la Țarskoe Selo (azi Pușkino), de mai bine de zece ani se face o treabă foarte delicată și migăloasă: se restaurează fragment cu fragment această perlă a arhitecturii ruse distrusă de bombardamentele naziste în timpul războiului.

Viktoria Fiodorova.

Dar mai e de lucru pentru cel puțin încă un deceniu: fiecare cariatidă are nevoie de o jumătate de an ca să renască — și sînt sute de cariatide; apoi coloane, panouri decorative, picturi murale și cite altele menite să împodobească o reședință imperială. Pasionații angajați în munca de restaurare își vîd de treabă pe deindele, parcă fără să observe că se joacă pe ei înșiși în noul film al lui Mihail Boghin, „Iubita”. Un film despre un om ca ei, pictorița re-

stauratoare Galina, despre firea ei aspră și soarta amară, despre ochii-i sfredelitori și mîinile-i sigure.

Așadar, încă un film despre dragoste, care își propune să exploreze atît de simplu și totodată dificilul teritoriu al purității și onestității simțămîntelor omenești, al eroismului cotidian în dragoste, al nevoii de cineva care să fie unicul, de neînlocuit.

Ce vrea Galina? La vîrsta ei nu te mai poți juca la infinit de-a alegerea; încă cinci, hai zece ani, și va trebui să se resemneze cu singurătatea — așa cel puțin judecă fosta ei colegă de facultate Vera. În ce-o privește, Vera n-a stat mult pe gînduri; a schimbat viața pe o existență depersonalizată în spatele unui soț neiubit, dar „o partidă”. Plină de experiență, ar vrea să o aranjeze la fel și pe Galina. Bărbatul pe care i-l găsește are tot ce-i trebuie: este un tînăr om de știință cu perspectivă, știe să farmece societatea, face sport (mens sana) și încă ce sport — iarna, pe un ger de minus 25 de grade, se scaldă în copii ca în mare în toial verii, și pe deasupra are un „Moskvici” nou-nouț. Calculele Verei nu admit replică. Cum să-i treacă barem prin mîntre că acest Mitea ar putea avea un rival în timidul Andrei, care abia îndrăznește să o urmărească cu privirea pe Galina?

Aceasta-i ideea de bază a filmului: încercarea de a accepta compromisul, de-a închide o clipă ochii, încercare gata-gata să se termine cu o înfrîngere, dar care se sfîrșește totuși și cu victoria obținută de eroină asupra ei însăși.

Evident, această schiță vagă nu spune mare lucru. Astfel rezumat, subiectul poate părea banal. Să nu uităm că filmele lui Mihail Boghin nu pot fi povestite; puse în cuvinte ele pierd. Sensul lor se degajă cel mai bine din atmosferă, din autenticitatea sentimentelor omenești, care și-au pus o amprentă atît de originală asupra celor două opere anterioare ale tînărului regizor: „Doi îndrăgostiți” și „Zosea”.

Pentru rolul Galinei, Boghin a apelat din nou la Viktoria Fiodorova, protagonistă neuitatului scurt poem în alb și negru numit „Doi îndrăgostiți”. Pe atunci erau amîndoi niște necunoscuți, filmul a fost turnat în condiții modeste, actrița de comedie Zoia Fiodorova, celebra mamă a protagonistei anonime, aștepta cu inima cit un purice debutul de două ori dificil al fiicei sale care trebuia să joace rolul unei surdo-mute.

Acum, toate acestea sînt amănunte pitorești de biografie. Filmul a cucerit multe premii naționale și internaționale, Boghin și Viktoria Fiodorova sînt două nume cu forță de atracție. Prezența lor pe genericul „Iubitei” este o garanție că vom auzi încă o dată o pledoarie frumoasă în favoarea dragostei.

PUNCTUL PE I

Fraze... fraze... fraze...

- Scenariul a fost ratat din cauza scenariștilor: a făcut imprudența de a nu-l lua pe regizor drept coautor.
- Cu toate strădaniile maiștrilor de lumină, filmul a ieșit sumbru.
- Nu e greu să spui un cuvînt nou în artă, dar va fi el auzit?
- Memoria nu l-a trădat pe regizorul S. Cînd a terminat filmul făcut după romanul său „Acalmie”, parcă i s-a părut ceva cunoscut în subiect, personaje. Și avea dreptate: înainte cu douăzeci de ani ecranizase prima ediție a aceluiași roman, care atunci se numea „Uraganul”.
- Criticii i-au aruncat autorului un colac de salvare: au tăcut.
- Scenariștilor X își continuă febril căutările creatoare, dar în zadar: încă n-a găsit scenariul „Zăpadă de februarie” pe care l-a pierdut acum trei luni.
- În timpul filmului eroul a avut tot felul de vise; spectatorii la fel.
- Copiii mici se uită la ecran cu ochii mari.
- Izolația fonică a sălii era așa de perfectă încît spectatorii nu auzeau nimic.

(Din „Sovetski Ekran”)

tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

tehnica tehnica tehnica

re. De altfel Xenarch nu avea nici un pic de dreptate: cercetări recente au dovedit că și femeiuștile „vorbesc”, dar pe un ton mult mai scăzut, care nu este perceput cu urechea liberă.

Cicada, o femeiușcă locvace

Ce rost are însă cântecul cicadelor? Ca orice sunet din lumea animală, el asigură comunicarea între indivizi. De aceea, în afară de emițătorul de sunete, trebuie să existe și un receptor. Acesta din urmă se compune din timpanul aflat în partea posterioară a corpului cicadelor. Este vorba de o membrană dublă, întinsă între primele două segmente ale părții posterioare, care poate oscila liber. Un opercul sau capac chitinos fixat de piept are nu numai un rol protector, ci și de captare a sunetelor.

Emițătoarele de sunete diferă de ale altor insecte. Se compun din două membrane chitinoase, ceva mai groase și amplasate mai înăpoi, paralele cu marginile primului inel al părții posterioare a corpului. Ele formează o placă elastică întărită cu nervuri de chitină și pusă în mișcare de niște mușchi puternici prin intermediul unui tendon. Contractarea mușchilor face ca placa să se bombeze spre interior; la relaxarea mușchilor, placa revine de la sine, grație elasticității ei, în poziția inițială. Conracții musculare frecvente fac membrana să vibreze și să emită un ton. Intensitatea sunetelor este reglată de amplificatoare, reprezentate prin niște vezicule.

Cântecul cicadelor a fost analizat în detaliu abia în ultimii ani. Oscilograma speciilor din Ceylon, de pildă, a arătat că sunetul scos de ele se compune din frecvența naturală a membranei vibratorii (4000—5700 Hz) și din frecvența impulsurilor musculare (120—480 Hz). Temperatura influențează poziția „muzicală” a insectelor. Există un domeniu de temperatură optim pentru țiritul spontan, obișnuit. La o specie s-a constatat că înălțimea sunetului scos crește o dată cu temperatura.

Cântecul este de mare importanță, îndeosebi pentru înmulțirea insectelor. S-au putut deosebi următoarele forme: cântecul obișnuit, cântecul de pețit, sunetul de chemare scos de femeiuști, sunete de rivalitate, ca și sunete de alarmă și de epuizare. Dar nu numai cântecul individual îndeplinește o funcție. Dat fiind că cicadele trăiesc în spații relativ restrinse este neîndoielnic că ele organizează „concerte” pentru a obține efecte suplimentare, de pildă transmiterea unei anumite „dispoziții”; în asemenea cazuri, o insectă dă tonul și celelalte reiau în cor.

Deși nu sînt zburătoare foarte iscusite (unele își petrec toată viața într-un singur loc), cicadele nu pot fi prînse ușor. Greu de distins vizual în mediul lor obișnuit, ele trebuie localizate mai întâi după sunet. Dar abia cînd își întrerup brusc cântecul, se poate conchide unde se află.

Într-o anumită măsură cicadele sînt dăunătoare; ele își depun ouăle în crengile subțiri ale copacilor, pricinuind astfel uscarea acestora. După cîțiva ani, o pădure tinăra populată de aceste insecte poate căpăta un aspect dezolant.

PSIHOLOGIE

La ce folosește frica?

Dacă am încerca să dăm o definiție fenomenului fricii, cea mai potrivită ar fi fără îndoială aceasta: frica este „so-

neria de alarmă” a instinctului de conservare. Într-adevăr, dacă mielului nu i-ar fi frică de lup, de mult i-ar fi pierit specia de pe fața pămîntului. Frica de primejdie face parte din bagajul ereditar al viețuitoarelor și este, în primul rînd, conștiința organismului că se apropie primejdia; ea reprezintă condiția punerii în tensiune a energiei în fața intuiției pericolului. Primul reflex de apărare în fața acesteia, cel mai evident și fără îndoială cel mai cunoscut, este ... fuga, reflex comun tuturor animalelor slab înarmate pentru apărare. Opus reflexului fugii este cel al „inhibiției”: animalul este pur și simplu sîderat de frica care-i „taie picioarele” devine incapabil de orice mișcare. De-seori inhibiția este la fel de salutară ca fuga, întrucît imobilitatea face ca atacantul să nu observe prada. În fine, în fața primejdiei mai există și un al treilea reflex: atacul. Este reacția unui mare număr de carnivore, dar și ierbivore cum ar fi, de pildă, taurul. Toate aceste trei reflexe de apărare coexistă și în om.

Așadar, fără frică viețuitoarele n-ar putea fi conștiente de primejdie, iar mortalitatea ar face ravagii. La formele cele mai primitive de viață, ca de pildă, unicelularele, reflexul de apărare nu-i decît o schiță indefinită a instinctului de conservare. Atunci însă cînd organele s-au dezvoltat și s-au complicat, a apărut necesitatea centralizării percepției primejdiei, pentru ca diferitele părți ale organismului să poată primi ordinele care să-i asigure salvarea, cu alte cuvinte o luare la cunoștință a pericolului și comunicarea lui întregului organism. Așa a luat naștere adevărata frică.

Dar între formele cele mai evolute ale fricii animale și forma superioară pe care o cunoaște omul, anxietatea, există o deosebire fundamentală. Animalele nu pot prevedea viitorul: atunci cînd hirciogul, de pildă, își strînge provizii pentru iarnă, el o face exclusiv din instinct. Ca și animalul și omul trebuie să-și satisfacă necesitățile vitale, spre a supraviețui și perpetua specia. Depășind însă animalul, el poate prevedea nu numai necesitățile de azi ci și cele viitoare, încît în cazul lui problema fricii se complică.

Ce exemplu mai bun de anxietate voluntar înfruntată poate fi decît acela al alpinistului care, înfrîngîndu-și teama, nu reține decît anxietatea liber admisă, ilustrată atît de bine de Goethe: „Numai pe calea anxietății poate fi întilnită libertatea”.

Depășind stadiul nevoilor imediate, omul este supus unui fenomen de extindere a fricii, deoarece el nu are siguranța zilei de mîine. Această nesiguranta, anxietatea, este specifică numai omului. O dată cu progresul civilizației, însă, anxietatea a depășit pragul alimentare față de ziua de mîine, conflictul ridicîndu-se la un stadiu superior, anume între ceea ce dorim și ceea ce s-ar putea întîmpla în fapt. Contrariul anxietății este certitudinea, la care omul ajunge datorită inteligenței, curiozității. Într-adevăr, dacă Galileo Galilei a descoperit principiul sfericității Pămîntului, acest rezultat s-a datorat numai faptului că a reușit să depășească fantasmelor imaginative în care se scîlda astronomia epocii lui. În genere, cunoscîndu-și slăbiciunea, omul caută să învețe mereu mai mult, spre a-și limita riscurile de eșec. El caută să supună lumea în care trăiește, de teamă să nu fie supus de ea. Dar atîta vreme cît omul nu va cunoaște totul despre

toate (ceea ce ar fi o speranță himerică), el va trebui mereu să se ia de guler cu anxietatea, fie supunînd-o și deci cîștigînd în cunoștințe, fie supunîndu-i-se dar pierzîndu-și astfel posibilitățile de progres, de libertate. De libertate, deoarece anxietatea refuzată nu dispăre ci, dimpotrivă, devine repede patologică întrucît omul, nemaiavind controlul, se vede automat aservit de ea. Patologia anxietății începe în momentul cînd omul nu o mai domină, dînd frîu liber imaginației. Iar atunci cînd între imaginație și realitate intervine un decalaj, care se intensifică progresiv, intervin nevrozele și psihozele, care nu sînt decît rezultatul înfrîngerii, în bătaia cotidiană a vieții.

Folosind o locuțiune celebră, frica și anxietatea sînt în același timp „un foarte bun servitor și un foarte rău stăpîn”; fără cea dintîi nu poate exista viața animală, fără a doua progres uman. Nedominante, ele conduc la grave dereglări psihice. Încît educația fricii, confruntarea liber acceptată a voinței cu frica este un exercițiu de un interes capital. În general, sporturile, viața în mijlocul naturii, declanșează pe rînd atît frica instantanee în fața unei dificultăți subite, cît și anxietatea în fața acestora. Dominîndu-și ambele simțămînte, omul își măsoară resursele de voință, își controlează dereglările imaginației. Ținînd seama de importanța rolului acestor doi factori pentru viața în general și pentru cea umană în special, înțelegem ușor că excluderea lor din existența noastră, îndeosebi a copiilor, așa cum se simt tentați majoritatea părinților este dăunătoare. A nu confrunta copilul cu frica, înseamnă a-l expune riscului celor mai diverse accidente. Ca și la animale, bariera cea mai eficientă pentru om de a se feri de acte primejdioase este frica.

ANTROPOLOGIE

Certificatul de naștere al lui Adam

Și totuși, cînd a apărut primul om? Cum se înrudește el, din punct de vedere filogenetic, cu maimuțele antropoide din așa-numita „lume veche”? Fără a putea da încă un răspuns precis, biologia moleculară sugerează totuși unele concluzii. Astfel, analizînd succesiunea aminoacizilor din moleculele hemoglobinei din hematitele umane, din cele de cimpanzei, gorile și maimuțe Rhesus, specialiștii au descoperit o perfectă identitate la om și la cimpanzei. În schimb, hemoglobina umană diferă de aceea a gorilelor prin doi aminoacizi, iar de a maimuțelor Rhesus prin doisprezece aminoacizi. De altminteri, aceste rezultate sînt confirmate și de studiile făcute anterior pe albumina acelorași categorii de viețuitoare.

Asemănarea dintre hemoglobina omului și a maimuțelor antropoide africane pare, deci, să confirme că atît omul cît și aceste maimuțe au provenit dintr-un strămoș comun și, în plus, să sugereze că acest proces s-a petrecut tîrziu după ce strămoșul comun s-a desprins de maimuțe.

Doi savanți, A. Wilson și V. Sarich, de la Universitatea Berkeley, au încercat să determine timpul în care o mutație poate modifica forma hemoglobinei (amintim că prin mutație se înțelege apariția bruscă a unui caracter genetic nou). Studiînd datele paleontologice privind evoluția calului, ei au stabilit că viteza medie cu care se modifică hemoglobina maimuțelor este de aproximativ un aminoacid la 3,5 milioane de ani. În felul acesta cei doi savanți au conchis că maimuțele antropoide s-au desprins de arborele comun al maimuțelor acum aproximativ 30 de milioane de ani. În ce privește însă specia umană, ea s-ar fi de-prins de maimuțele antropoide acum 5 milioane de ani.

ENTOMOLOGIE

Nici femeiuștile nu sînt mute

Filozofului grec Xenarch i se atribuie butada: „Fericite sînt cicadele, căci au neveste mute!” În loc să zîmbească însă cînd o aud sau își amintesc de ea, locuitorii regiunilor calde o găsesc probabil deplasată. Căci ei sînt sături de „vorbăria” bărbătușilor acestor insecte care pot deveni o adevărată calamitate, aruncînd o lumină proastă și asupra sexului masculin.

Familia cicadeelor, insecte cu corpul scurt și gros, prevăzute cu două perechi de aripi pergamentoase, cuprinde circa 30000 de specii, din care numai vreo 1500 sînt „cîntătoare”. Majoritatea celor din urmă trăiesc la tropice și subtropice, deoarece iubesc căldura. Totuși, se întîlnesc și în regiunea mediteraneană și chiar în zonele cu climă blîndă din Europa Centrală. Un naturalist povestește așa prima lui întîlnire cu cicadele în sudul Franței: „Trenul se opri-se în cîmp deschis, soarele de amlază bogorea, era o zi de iunie caldă și limpede. Toate geamurile erau deschise și auzeam clar zumzetul firelor de telegraf — cel puțin așa mi se părea. În realitate era cîntecul a milioane de cicade, pe care nu-l mai auzisem pînă atunci”. Se pare însă că e foarte ușor de deosebit țiritul insectelor de alte sunete și chiar al diverselor specii. El sîună la orice oră din zi pînă seara tîrziu. Cicadele se instalează cu sutele pe fiecare copac, pînă în centrul orașelor, „cîntînd” tare și fără întrerupe-

MEXIC

Magia cuvintului „fotbal“

Vi se pare ciudat că simpla rostire a cuvintului **fotbal** a putut face să ne părăsim casele, să ne lăsăm baltă treburile și să pornim prin magazine ca să facem o sumedenie de cumpărături necesare și inutile, să suportăm tot soiul de vaccinuri și un minuțios examen medical (inimile noastre au fost examinate la fel de grijuliu ca acelea ale cosmonauților), să așteptăm cu nerăbdare vizetele și pașapoartele și, în sfârșit, să plătim o sumă considerabilă spre a pleca la celălalt capăt al planetei și a vedea... a vedea cum intră un gol în poarta noastră, ba nu, în inima noastră prost exa-

motoase, ca acelea prilejuite de victoria echipei lor.

Intr-o zi, deși ploua cu găleata, în tribunele celebrei „Arenă“ se aflau 60.000 de mexicani care urmăreau cu râsuflărea tăiată cum un celebru toreador ucidea un taur și el celebru, crescut special pentru această coridă. Taurul trecea cu coarșele la numai câțiva centimetri de pieptul toreadorului și arena, dezlănțuită, aclama minute în șir, după care urmau fluierături pentru că omul nu izbutise să ucidă animalul din prima lovitură. Corrida despre care e vorba se desfășura la numai câteva ore după finala dintre echipele Braziliei și Italiei,

„Fiestă“ mexicană.

minată, exact când pină la sfârșitul meciului cu uruguayenii nu mai erau decît câteva minute? „Merita oare?“ ne-am întrebat și noi în clipa aceea, dar, după o zi-două, ne-am răspuns: „Trebuie să ne dezbărăm de obiceiul de a ne pune cel puțin nouă înșine întrebări stupide“.

Eram la a doua mea călătorie în Mexic. De astă dată puteam cunoaște mai bine țara și locuitorii ei impulsivi, explozivi, impresionabili. Un ziarist englez se lamenta tot timpul: „Îmi trebuie două săptămîni ca să mă obișnuiesc cu clima de aici și cel puțin doi ani ca să mă deprind cu caracterul locuitorilor“. În schimb prietenii mei caucazieni se aclimatizaseră din primul moment; se aflau într-o țară în care oamenii nu le place izolarea, liniștea, adoră gluma, discuțiile aprinse, manifestările zgo-

incît la un moment dat mi-am spus că acumulasem destule impresii pentru ziua aceea și am început să mă strecor spre ieșire. Mexicani mi priveau stupefiați. Era, oare, cu puțință să mă las impresionat de ploaie cînd în arenă se aflau asemenea celebrități? Dar am plecat și nu mi-a părut rău, pentru că în cursul celui de al treilea sau al patrulea duel dintre om și fiară taurul l-a doborât pe toreador, l-a străpuns cu coarșele și nimeni nu știa dacă celebrul toreador, frumusețea și mîndria Mexicului, avea să scape cu viață. Abia peste două zile s-a anunțat că toreadorul era în afară de pericol. Dar va mai putea oare să iasă în arenă? Se spune că după un astfel de accident, toreadorul se simte ca paralizat, nu mai poate stăpîni taurul, și acest lucru nu scapă unui ochi avizat. Dar în acest caz nu-l așteaptă, oare, cea mai cumplită pedeapsă pentru un om deprins cu gloria: anonimatul?

Toreadorii și cow-boy-i sînt și acum principalii eroi ai spectacolelor de estradă. Se poate spune că moda n-a inventat încă ceva mai elegant și mai comod decît costumul de cow-boy. Toți cîntăreții sud-americani poartă costume de cow-boy. Și toți au la șoldul drept un pistol de mare calibru. E un obicei? Nu numai atît, ci și o măsură de prevedere, căci dacă la un moment dat unui spectator nu-i place un cîntec și vrea să-și exprime dezaprobarea pe loc și primejdios, în maniera mexicană?... La Toluca, sub o mare copertină, unde se aflau 300 sau 400 de oaspeți străini, cînta Jorge Macias, unul din cei mai celebri tenori mexicani. Nici un cîntec de-al lui nu trece neobservat; cum înregistrează o melodie, cum e transmisă la radio. Pentru ca să te bucuri de o asemenea apreciere din partea unui popor cu atîta temperament și atît de muzical ca cel mexican, în secolul nostru atît de prodigios din punct de vedere muzical, trebuie să ai talent nu glumă! Și Jorge Macias are din plin. De mult n-am mai ascultat o voce atît de puternică și de caldă.

În ziua aceea Macias a cîntat mult și a fost răsplătit cu ropote de aplauze. A

fost rugat să mai cînte de brazilieni, englezi, italieni... La un moment dat, tenorul mexican a întrebant unde erau oaspeții ruși și (o, sublimă clipă și, totuși, cumplită!) s-a îndreptat direct spre mine.

— Sînt fericit că mă aflu în mijlocul dv., mi-a spus. Te rog mult să cîntî împreună cu mine un cîntec preferat al dumatiale.

— Dragă Jorge, am răspuns, nici nu-ți inchipui ce mult aș vrea să cînt împreună cu dumneata. Dar nu știu cum cînt. Și n-aș vrea să... pur și simplu n-aș vrea să stric bunele relații dintre noi. Totul e acum așa de bine... Gîndește-te la consecințe.

Atunci Jorge a dat complice din cap și mi-a propus un compromis:

— Bine, atunci eu am să cînt melodia „Katiușa“, iar dumneata ai să cîntî încet cuvintele.

Nici n-am apucat să mi vin bine în fire, că în fața mea au și răsărit trei sau patru microfoane. În spatele meu, cu un zîmbet pe față și cu pistolul la briu, se afla Jorge. „Mexicani nu trebuie jigniți printr-un refuz“, mi-am spus ca să-mi fac curaj. Și am început să cîntăm. Nu știu cum se face, însă, că într-o clipă toți tovarășii mei au ajuns la capătul opus al sălii. Imediat s-au apropiat de noi chitariști și trompetiști spre a ne acompania. În jurul magnetofonelor trebăluiau tehnicienii.

— Mai tare, nu te jena, și mai tare, m-a rugat Jorge.

În cele din urmă tovarășii mei s-au întors la locurile lor și mă priveau uimiți. Probabil, că nu se așteptaseră să mă descure totuși. Roși parcă de indignie, l-au rugat pe Jorge să cînte și cu ei. Tenorul a acceptat. După ce micul concert s-a terminat, vicedirectorul Agenției de informații mexicane ne-a înștiințat că a doua zi concertul va fi transmis la radio.

— Integral? m-am interesat pentru orice eventualitate.

— Bineînțeles, mi-a răspuns el, de parcă nici nu se putea altfel.

A. Kiknadze

ITALIA

O dimineață la Assisi

Dis-de-dimineață, nu era nici 5, un zgomot nu prea puternic, dar dezagreabil, mi-a stricat somnul. Am sărit din pat și m-am dus la fereastră. Era un tablou fascinant.

Fereastra dădea spre o cîmpie, care se întindea pînă hăt departe în picla albărie a dimineții. Ceata era tocmai pe cale să se risipească, soarele putea răsarî dintr-un moment într-altul, dar un nor vinăt, foarte jos și prevestitor de rele s-a grăbit să-l acopere. Venea furtuna. Fulgere dese brăzdau cerul, vestind o ploaie torențială. Și, într-adevăr, curînd asupra cîmpiei s-a abătut o ploaie puternică. Din fericire, n-a durat, însă, mult. Apoi norul s-a mistuit undeva îndărătul unui munte și o dată cu el a dispărut tot ce amintea de furtună: fulgerele, tunetele, ploaia torențială. Acum soarele putea iar să intre în drepturile lui, putea străluci în voie deasupra cîmpiei încă umede, dar plină de veselie... Din păcate îmi fugise somnul. Deși de vreme, nici vorbă nu mai putea fi să dorm.

Assisi e un oraș ciudat. Casele, mari și mici, din piatră neșlefuită de o singură culoare sînt presărate pe povîrnișurile unui deal abrupt; clădirile sînt suspendate unele deasupra altora, iar străduțele — pavate cu aceeași piatră brută — șerpuiesc lung și ciudat, pentru ca în cele din urmă să ajungă pe creasta colinei împodobite cu zidurile și turnurile unei vechi cetăde. Orașul e mic, dar are o istorie multisechulară: încă în veacul al XIII-lea au început să răsune în Assisi clopotele catedralei Sfîntului Francisc.

Mai întii acesta s-a numit Giovanni di Pietro Bernardone del Moricone. Fiu al unui bogat negustor de postavuri, era un tînăr frumos, mare amator de petreceri, care adesea, în încăierări, apuca el mai întii pumnalul, ca să iasă invingător. Și poate că ar fi dus mult timp această viață dacă într-o bună zi, renunțînd la huzur, n-ar fi început să cugete la desertăciunea vieții.

Era secolul XIII, mai exact anul 1207. Giovanni a părăsit casa părintească, s-a alăturat călugărilor rătăcitori, și-a luat numele de Francisc, a creat un ordin monahal al lui, a primit bincuvîntarea Papei, a plecat ca misionar la maurii din Spania și la sultanul Egiptului, s-a înapoiat la Assisi, a început construirea unei mănăstiri, în 1226 s-a săvîrsit din

viață, iar după doi ani a fost canonizat, adică trecut în rîndul sfinților. E ceea ce ne informează biografia lui Francisc, cuprinsă într-un volum editat și ilustrat în condiții excelente și aprobat de cenzura papală.

„Orașelul dormea încă. Părea că se păstrase așa cum fusese în secolul XIII. Aceleași porți strimte în zidul care încinge colina, aceleași străduțe care se cațără pe creastă, iar cerul de deasupra lor, abia spălat de ploaia torențială, nu-și recăpătase încă albastrul intens și părea transparent, diafan... Poate că într-o asemenea dimineață plecase și Francisc din orașul natal?“

Biografia lui nu omite nici cele mai mici amănunte. În dimineața aceea memorabilă, ni se spune, călugării l-au așteptat pe noul lor confrate la porțile orașului. Dar Francisc a întîrziat puțin. La o fereastră, zărise o floare care abia își desfăcuse petalele; cînd a ajuns lîngă ea, și-a încetinit pasul, s-a aplecat asupra-i, a atîns-o cu buzele și a bincuvîntat-o...

Totul e legat la Assisi de numele lui Francisc. Tablițe bătute la intrarea multor clădiri vestesc că acolo sînt academiile franciscane, seminariile franciscane, cursurile franciscane pentru misionari etc. etc. Și toate se succed cu atîta regularitate încît îmi spuneam că n-ar trebui să mă mir dacă la o cotitură mi-ar ieși brusc în cale chiar Francisc.

Dar nu sfîntul s-a ivit, ci un polițist — tînăr și voinic, într-o uniformă impecabilă. Cum nu m-a observat, s-a oprit în fața vitrinei unui magazin. Rezultatul examenului a fost satisfăcător, totul era în perfectă ordine: vestonul, șapca, centironul. Dar în timp ce se privea, a ridicat totuși de cîteva ori nemulțumit din umeri, de parcă nu era încă obișnuit cu uniforma ori poate îl strîngea. Apoi m-a văzut și s-a depărtat.

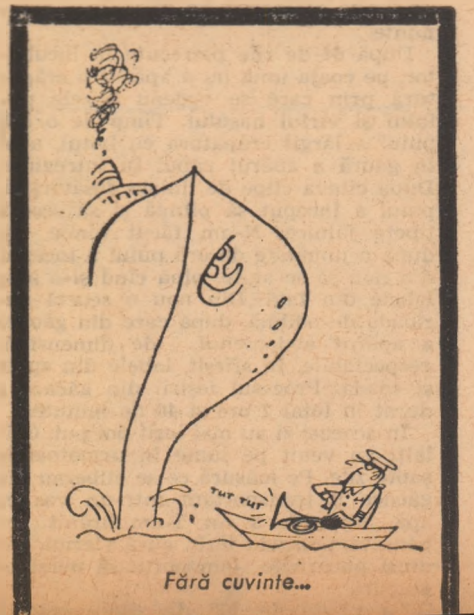
Străduțele m-au condus tot mai sus, pînă la catedrala Sf. Francisc. Cînd am ajuns acolo, au început să bată clopotele. În clipa aceea orașelul s-a însuflețit. De pretutindeni: din mănăstirea aflată chiar lîngă catedrală și de pe străduțele care dau în piață, au început să se scurgă șuvoaie de călugări. Niciodată nu mi se mai întimplase să văd așa de mulți monahi.

Intr-o capelă joasă se oficia o slujbă. Ungherele capelei erau scufundate în întuneric, dar în mijloc ardea o constelație de luminări, iar flăcările lor pîlpiiău în jurul unei coloane masive. În fața coloanei se afla mormîntul Sf. Francisc. Băieții, de 10-12 ani, care alcătuiau corul, păreau niște îngeri. La sfîrșitul slujbei, au pornit doi cite doi spre ieșire, dar cum au trecut pragul capelei, coloana a rupt rîndurile. „În generații“ s-au transformat în niște ștengari. Au început să se înghiontească și să topăie, fluierînd, prin schimb.

De altfel și piața se schimbase. Nu mai era ca cea din secolul XIII. Acum era foarte animată și pestriță. Se puteau cumpăra tot soiul de obiecte necesare credincioșilor pelerini. Tablouri ale Sf. Francisc în mărime naturală, bust din profil și din față. Pictate pe mătase, pînză, nylon sau piele. Luminări de toate mărimile. Icoane, crucifixe, mătării, coroanțe și, bineînțeles, statui te ale Sf. Francisc. O piață adevărată în care se făcea negoț...

Am pornit mai departe, spre creasta dealului. Voiam să-mi închei dimineața acolo, lîngă zidurile vechii cetăți. Scăldată în lumina puternică a soarelui, cîmpia se vedea acum pînă hăt departe și parcă își ridea de mine: „Nu cumva ai crezut cu adevărat că timpul poate fi ținut în loc, că Assisi se află încă în veacul al XIII-lea?“ Cîmpia se întindea în fața mea tăiată de autostrăzi drepte, străbătută de neobosite trenuri electrice și presărată cu stîlpii liniilor de înaltă tensiune. O cîmpie lucidă, activă...

A. Barten

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CAPĂUNII DIN INCUBATOR

Crocodilii, dragostea mea...

Kimura Vataru, directorul crescătoriei de crocodili din orașul Toidzu (Japonia), povestește:

„În 1953 un negustor de animale ne-a adus 15 pui de crocodil și ne-a sfătuit insistent să-i creștem. Pe atunci în casa

mei aveau 25 de centimetri. Niște jucării amuzante, în care deslușeam cu mare greutate pe-viitorii căpcauni ce nu mai aveau să știe de glumă...”

(După „Nauka i jizni”)

Unii preind că-s druguși.

noastră aveam deja 300 de păsări. Crocodilii și păsări sînt două noțiuni care se exclud! Cu toate acestea, am hotărît să facem o încercare.

Din ziua aceea numărul crocodililor noștri a crescut mereu, încît pot să afirm fără exagerare că trăiesc printre crocodili. Și, dimpotrivă, numărul păsărilor se împuținează necontenit.

În primele zile am avut impresia că aceste reptile nu sînt animale în adevăratul înțeles al cuvîntului, ci un fel de surrogat, cu un cap foarte caraghios. Zile în șir nu s-au manifestat în nici un fel, nu s-au simțit atrași de nimic și n-au vădit nici un fel de emoții. Apoi, pe măsură ce-i observam, mă convingeam că sînt niște viețuitoare interesante, chiar uluitoare. Judecați singuri: din vremuri imemorabile, crocodilul a ajuns pînă în zilele noastre aproape fără să treacă prin transformări esențiale. E o reminiscență a epocii reptilelor și se prea poate că a supraviețuit tocmai pentru că evoluția l-a ocolit. Am hotărît, așadar, că tovarășia unor ființe atît de neevolute nu-i lipsită de interes și m-am apucat cu rivnă să îngrijesc puii.

Intrucît iarna japoneză era cam aspră pentru aceste viețuitoare iubitoare de căldură, am început prin a le construi un adăpost, un fel de „seră”, în care am instalat o parte din crocodili. Pe ceilalți i-am ținut sub cerul liber și am constatat că nu suferă. Cîrînd i-am transportat pe toți într-un iaz.

Mulți mă întrebă: „Ce plăcere mai e și asta, să te ocupi de crocodili?” Mie, însă, aceste animale îmi par acum superbe. Fiecare are o altă conformație a capului și a corpului, alte trăsături de caracter. Cu cit îi studiez mai mult, cu atît îmi par mai interesanți.

În 1968 un avion mi-a adus un colet pe care îl așteptam de mult: 22 de ouă de crocodil, pe care le-am introdus în incubator și am reușit să scot 15 pui. Cred că a fost prima experiență de cloacare artificială a ouălor de crocodil, încît poate că merită să dau unele amănunte.

După 64 de zile petrecute în incubator, pe coaja unui ou a apărut o crăpătură prin care se vedeau buzele puilului și virful nasului. Timp de o oră puilul a lărgit crăpătura cu botul, apoi în gaură a apărut capul în întregime. După cîteva clipe de liniște desăvîrșită, puilul a început să plîngă și să scoată țipete jalnice. N-am făcut nimic și după o jumătate de oră puilul a început din nou să se agite, pînă cînd și-a scos labele din față. Din nou o scurtă perioadă de odihnă, după care din gaoace a apărut abdomenul, de dimensiuni respectabile. În sfîrșit, labele din spate și coada. Procesul ieșirii din gaoace a durat în total 2 ore și 40 de minute.

În aceeași zi au mai ieșit doi pui. Ceilalți au venit pe lume în următoarele șapte zile. Pe măsură ce se eliberau din gaoace îi transportam într-un vas cu apă, adînc de 3 cm. I-am hrănit cu penseta, punindu-le în gură viermi, dar după patru zile i-am pofțit să mănînce singuri.

CALDURĂ MARE...

O lună
ca la tropice

Vara asta, locuitorii Iakutiei se gîndesc cu oarecare nostalgie la „răcoarea” iernii. Se știe că în lunile de iarnă în R.S.S.A. Iakută termometrul coboară pînă la minus 55 de grade Celsius și că acest ținut nu e prea răsfățat de căldura soarelui. Dar iată că luna iulie a acestui an a învăluit Iakutia într-o arșiță neobișnuită, sîntînd mercurul termometrelor pînă la plus 35 de grade Celsius. Asemenea temperaturi n-au mai fost înregistrate pe aceste meleaguri în ultimii 80 de ani, adică de cînd se fac observații meteorologice sistematice.

În zilele de arșiță, malurile nisipoase ale fluviului Lena și ale lacurilor iakute nu s-au deosebit de fel de plajele isorite ale Crimeii în plin sezon turistic. Sub soarele nordului, devenit subit atît de darnic, numai vegetația specifică ținuturilor reci amintea că stăpîna adevărată a acestor locuri e zăpada.

„Harta zăpușelii”

În ce regiune de pe glob sînt cele mai multe zile toride? Răspunsul a fost dat de cartografiile de la Institutul de geografie al Academiei de Științe a R.S.S. Gruzine. „Harta zăpușelii”, întocmită de ei, arată că zonele geografi-

ce în care zăpușeala durează 350 de zile pe an sînt răspîndite pe glob neuniform. Astfel, în partea de răsărit a Oceanului Pacific zonele de zăpușeală stabilă se întind de-a lungul coastelor apusene ale Americii de Nord și de Sud (între 10-15 grade latitudine nordică și sudică). În regiunile de litoral ale tropicelor, numărul zilelor toride oscilează între 50 și 100 pe an.

În aproape toate regiunile de pe glob, durata și intensitatea arșiței și zăpușelii sînt determinate de altitudine și de caracteristicile continentale ale cliimei. Fac excepție doar zonele climatice ecuatoriale. Astfel, la Addis-Abeba, situată la 2442 de metri deasupra nivelului mării, și la Erevan (1007 metri) numărul zilelor toride este aproape același.

MICA ENCICLOPEDI

Wana raja
și altele

O orhidee *dendrobium*, culesă în junglile din Noua Guinee (și prezentată într-un ghiveci în formă de craniu de om) a făcut senzație la expoziția horticolă organizată la Londra în 1891. Din cele 1000 de orhidee prezentate la această expoziție a mai făcut, de asemenea, vîlvă și un superb exemplar de *anectochilus*, originar din Indonezia, ale cărui frunze scintelau ca niște pietre prețioase. Abia atunci a aflat marele public că nu numai florile, ci și frunzele unor specii de orhidee sînt un miracol al naturii. Într-adevăr, în afara coloritului „de bază”, verzele clasice, frunzele acestor orhidee au reflexe neobișnuite datorită numărului mare de nervuri cu nuanțe de aur, argint, bronz sau purpură. Ele trăiesc în sudul Asiei, în America de Sud, dar mai ales în Iava și Sumatra. Prezentăm, pentru iubitorii de flori, cîteva exemple din această familie.

Wana raja, sau cum o numesc botaniștii, *Anectochilus regalis*, înflorește în Ceylon în anotimpul ploilor. Frunzele ei sînt de un auriu strălucitor, de unde și denumirea de **raja**, care înseamnă lumină, strălucire, scinteiere (*wana raja* — lumina pădurilor). E cultivată în multe grădini botanice din Europa, dar în patria ei e amenințată cu dispariția.

Makodes, o rudă apropiată a wanei raja, poate fi întîlnită numai în Iava și Sumatra. Frunzele au o strălucire și mai pronunțată, dar planta e greu de descoperit. Localnicii o numesc „floare cu alfabet”, pentru că în desenul nervurilor ei par să se străvadă litere.

Haemaria discolor a fost numită așa de botanistul englez Lindlay, datorită roșului singeriei care colorează partea posterioară a frunzelor ei (*haema* — în limba greacă, sînge). Tulpina e și ea de culoarea purporei, iar pe partea anterioară a frunzelor, de un verde închis, se prelungeste o dungă argintie. Spre deosebire de alte specii ale „orhideelor strălucitoare”, *haemaria* suportă bine captivitatea și poate fi deci cultivată în cameră. În august și septembrie pe tulpina ei purpurie apar flori albe cu o mireasmă puternică. Cele două varietăți de *haemaria*, una cu nervuri argintii, cealaltă cu nervuri de culoarea bronzului vechi, sînt poate mai frumoase, dar florile lor n-au miros.

„a varia va
„a varia varia va
„a varia varia varia va

„a varia varia varia va
„a varia varia varia varia va
„a varia varia varia varia va
„a varia varia varia varia va
„a varia varia varia varia va
„a varia varia varia varia va

PAZA BUNĂ...

Brilante false

Prejudecata la adresa briliantelor false s-a menținut mult timp după ce femeile au acceptat să poarte perle sau alte bijuterii false. Nimeni nu s-a atins de regele pietrelor prețioase pînă cînd posesorii sau, mai curînd, posesoarele de briliante veritabile s-au gîndit că e mai sigur să și le țină în seifuri și să arbozeze în schimb imitații. Evident, această măsură de securitate le-a fost dictată de înmulțirea spectaculoasă a furturilor, din ce în ce mai ingenioase, de briliante.

O imitație reușită de briliant se obține prin cristalizarea la temperaturi foarte mari a unui amestec de stronțiu și titan. Deși cîntărește mai puțin decît o piatră veritabilă și e mai puțin strălucitor, acest briliant fals poate totuși amăgi chiar un ochi de cunoscător. În ce privește costul, el e de cincizeci de ori mai ieftin, adică 50 de dolari caratul, față de 2500 de dolari, cît costă un carat de briliant veritabil.

V. Akimov

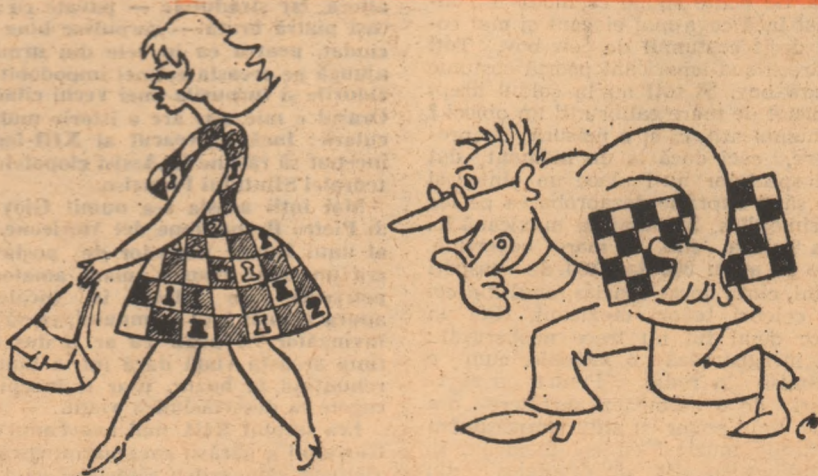
MICROSTATISTICA
OCULTĂ

Stafii cu pretenții

● S-ar părea că nu numai vechile castele englezești sînt bintuite de... stafii. Judecînd după cererile unor proprietari de imobile de a li se reduce impozitul pe venituri, intrucît stafiile din respectivele imobile li gonesc pe chiriași, în Anglia ar exista circa 25000 de stafii cu pretenții de a fi oficializate. Ce-i drept, autoritățile n-au ținut seama de aceste pretenții, stafiile rămînd în continuare să sălășluieze doar în imaginația celor care le adăpostesc.

● O anchetă statistică din S.U.A. a conchis că 5 milioane de americani urmează sfaturile primite de astrologi și că în acest scop cheltuiesc 200 de milioane de dolari. Mai mult, în S.U.A. există „școli” care pregătesc specialiști în diferite „științe” oculte. Printre acestea sînt „Colegiul magicienilor din San Francisco”, „Colegiul american al științelor astrale” din New York și

● „Conform datelor Ministerului Invățămîntului din R. F. a Germaniei, 95 la sută din populația rurală din sudul țării și 65 la sută din nordul țării crede în vrăji” — scrie ziarul „Bild Zeitung” din Hamburg. De al minteri, în această țară există și a 60000 de persoane de sex feminin care se întitulează, misterios, „vrăjitoare”.

— Pofțim, ce poziție interesantă!

Desen de I. Ștepanov

Eros in viața modernă

(Urmare din pag. 2-a)

chile relații de dominație sînt distruse, cînd o lume socială începe să piară, senzațiile omului se modifică repede. Setea stimulatorie de diversitate în plăceri capătă ușor o putere irezistibilă. Formele de căsătorie și de relații sexuale, în sensul lor burghez, nu mai satisfac.

Exagerarea rolului sexualității este în mod vădit legată de dezumanizarea muncii, de formalizarea raporturilor sociale, care duc la ceea ce Gorki numea „desocializarea” individului.

Dar, după cum satisfacția sexuală nu poate fi înlocuită prin altceva, tot așa sexualitatea nu poate compensa vidul din viață. Este ceea ce demonstrează tarele unei societăți bazate pe concurență, egoism, indiferență. Nu numai sociologii, ci și tinerii încep să-și dea seama de aceasta. După mărturia lui Edgar Friedenberg, celebrul specialist american în problemele tineretului,

mulți studenți socotesc amăgitoare și respingătoare încercările generației vechi de a le reduce problemele la impulsuri sexuale în accepțiunea primitivă a acestora. Nu e foarte complicat să-ți scoți hainele. Dar este mult mai dificil să-ți câștigi libertatea interioară. Raporturi cu adevărat omenești între sexe implică o egalitate socială reală.

O nouă morală, care respinge categoric tabu-urile iraționale, anarhismul sexual, se instaurează în prezent în țările socialiste. Este un proces lung și dificil, care reclamă mult mai mult timp decît viața unei generații, căci criteriile social-psihologice se modifică mai încet decît condițiile social-economice. Cu atît mai mult cînd este vorba de cele mai profunde și intime sentimente omenești, a căror reglementare „exteroară” este vădit ineficace. Evoluția este însă în curs și aceasta ne permite să înțelegem și să apreciem, fără nici o exagerare de o parte sau de alta, ce se întîmplă actualmente în Occident.

Regina piraților

(Urmare din pag. 4-a)

Într-una din aceste bătălii Grace fu cîț pe să-și piardă viața.

Aflînd de la un păstor că pe teritoriul ei intrase un mic detașament de englezi, Grace adună cîteva zeci de oșteni și, fără să-i înștiințeze pe maimarii clanului, porni în întîmpinarea dușmanului. Cînd îi văzură pe irlandezi, intruși o rupseră la fugă. Vrînd să-i pedepsească pentru îndrăzneala lor, cîrmuștoarea irlandezilor începu să-i urmărească. Dar vai, nu fusese decît o momeală, un mijloc de a o atrage în capcană. Burke, căci el era comandantul englezilor, cunoștea bine temperamentul aprins al perfidei sale soții. Cînd micul detașament irlandez ajunse într-o vale, asupra lui se năpustiră oștenii lui Burke. Irlandezii luptară vitejește, pe viață și pe moarte, dar ce putea face o mină de oameni împotriva a cîteva sute de călăreți înarmați? Văzînd cum moare fără să scoată măcar un geamăt ultimul ei oștean, Grace încercă să se străpungă cu sabia, dar un englez izbuti să-i smulgă arma din mînă. Burke jubila: în sfîrșit, femeia care-i făcuse atîta rău era prizoniera lui. Cu un zîmbet batjocoritor el o vesti că urma să compare în fața unui tribunal. Judecata fu scurtă: Burke și cîțiva ofițeri englezi o condamnară în unanimitate pe căpetenia clanului O'Mail la spînzurătoare. Dorînd însă s-o chinuiască cît mai mult, n-o executară imediat ci o legară de un copac în preajma căruia se înălța spînzurătoarea. Întinericul

care se lăsase în făcu însă să amîne execuția pe a doua zi. Dar în cursul nopții, tabăra fu distrusă de Olev, care o eliberă pe neînfricată-i stăpînă...

Cum nu izbutea să pună capăt răzcoalei din Irlanda, regina Elisabeta a Angliei hotărîse, spre a se putea răfui separat cu cei nesupuși, să încheie o alianță cu clanul O'Mail. Drept care-i trimisese lui Grace un mesaj, în care o înștiințase că o ierta pentru incursiunile piraterești și îi propusese o alianță militară. În același timp, regina Angliei o invita pe regina piraților la Londra.

Grace era o căpetenie îndrăzneată, vitează, dar fără experiență politică, de aceea, naivă, se bucură de aprecierile Elisabetei. E adevărat că refuză mîndră titlul oferit de regină, dar încheie totuși o alianță cu englezii. De unde era să știe că o jumătate de secol după evenimentele descrise, asemenea alianțe aveau să ajute viitoarei Marii Britanii, în ciuda răzcoalelor permanente, să ocupe definitiv insula irlandeză.

Locuitorii insulei Clare arată bucurii turiștilor locul unde a fost înmormîntată Grace O'Mail. O legendă irlandeză spune, însă, că mormîntul ei ar fi gol și că osemintele neînfricategi femei ar odihni în mare, pentru că blondul castilian, care își însoțise tot timpul tubita în luptă, i-a furat cadavrul și a plecat cu el pe mare, într-o barcă subredă, ca să nu se mai întoarcă niciodată.

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI
DIN MĂTASE, BUMBAC,
LÎNĂ, ROCHII,
HAINE,
BLUZE

1 NEGRU
15 VIOLET
6 VERDE OLIV
18 GRI TOP
3 BLEU VERT
25 CARMIN

ȘI ÎN
ORICE
ALTE CULORI
ȘI NUANȚE

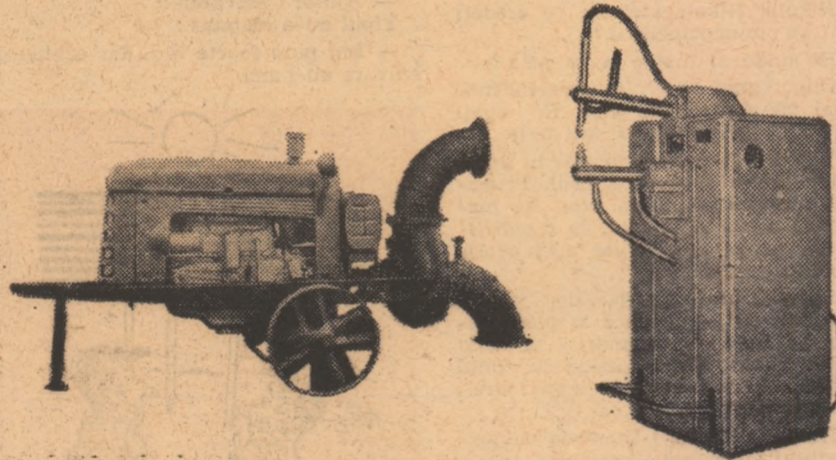
Respectați
modul de întrebuintare
indicat pe fiecare plic
„GALLUS”

● Consultați tabelele de culori „GALLUS” ●

UZINA DE REPARAȚII GALAȚI

B-dul G. Coșbuc nr. 256, telefon 15830—15831
EXECUTĂ

- agregate de pompare tip D. 108—12 (țoli)
- mașină de punctat electrică
- ridicător hidraulic monobloc
- remorcă monoax pentru transportat lădițe cu struguri din vii cu distanța minimă între rînduri de 1,8 m și 3 m, precum și remorcă pentru transportat lădițe cu fructe.
- nicovale pentru forjă tip 63 kg., 100 kg. și 150 kg.
- diverse piese de schimb pentru tractoare și mașini agricole.

(3551)

TURIȘTI!

în trecere prin județele :

Bacău, Botoșani, Covasna, Galați, Iași,
Neamț, Suceava, Vaslui, Vrancea

Vizitați unitățile cooperației de consum care vă oferă condiții agreabile de odihnă și cazare.

CONSUMAȚI
PRODUSELE
LACTATE

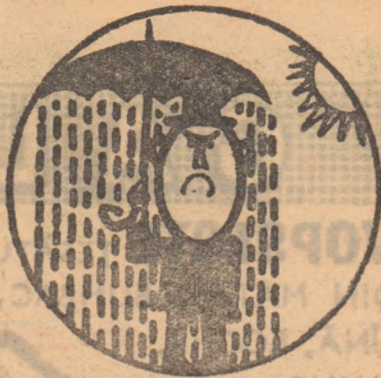
SIBIANA

DE ASEMENEA, CERETI
NOILE PRODUSE SPECIALE PENTRU SANDVIȘURI:
* BRÎNZĂ TOPITĂ ÎN PASTE CU DIVERSE
INGREDIENTE ȘI CONDIMENTE
* BRÎNZĂ TOPITĂ CU SALAM SAU SUNCĂ

Optimistul

Pesimistul.

Un fenomen al naturii

Toată târâșenia a început acum trei zile, în jurul orei douăsprezece. Eram în biroul secției mele când, deodată, am simțit că Zigunski, șeful secției, gîndea ceva despre mine.

M-am apropiat de el și l-am întrebat:

— Ce gîndiți despre mine?

El mi-a răspuns:

— Am alte treburi decît să mă gîndesc la dumneata.

— Ba da! V-ați gîndit! i-am ripostat. V-ați gîndit că întîrzi regulat la serviciu. Nu-i așa? La asta vă gîndeți.

Zigunski s-a simțit jenat și a ieșit din birou. Apoi am simțit un fel de curent și cum o undă misterioasă se îndrepta spre creierul meu venind dinspre secretara secției.

— Nina Ghermanovna, am întrebat-o, de ce gîndești că n-am meritat bilețul de cură pentru Mațesta?

— De unde știi că mă gîndeam la asta? Nici prin cap nu-mi trecea!

Dar eu am văzut-o roșind.

— Simt exact ce gîndești. Și dacă e să vorbim cinstit, ai dreptate! Posudin are mai multă nevoie de el. A fost bolnav două luni și are nevoie de o cură la Mațesta.

În clipa aceea am simțit un fel de adiere prin creier. Venea dinspre creierul care se afla dincolo de ușa biroului directorului nostru.

Am luat-o la fugă într-acolo și am dat buzna în birou.

— Nikolai Nikolaevici, de ce credeți că sînt un om neprincipal?

— De unde ai luat-o și pe asta?

— Din gîndurile dumneavoastră. Tocmai vă gîndeți la asta. Și aveți motive să gîndiți așa. O știu bine.

— Vasili Zaharovici, nu ești în apele dumitale, mi-a spus directorul. Probabil că nu te simți prea bine. Ia mașina mea și du-te imediat la o policlinică. De acolo, poți să te duci acasă. Poți să lipsești astăzi.

— Spuneți „astăzi”, dar de gîndit, gîndiți: „N-ar fi rău dacă ar pleca definitiv. Și vîrsta... și memoria... A venit de mult timpul să-l înlocuim cu unul mai tînăr și cu studii superioare”. N-am dreptate?

— Du-te la doctor! Du-te la doctor! m-a sfătuit insistent directorul.

— Mă consultați și socotiți că sînt sănătos tun, i-am spus doctorului.

Doctorul m-a privit mirat.

— Și, în clipa de față, v-ați gîndit că îmi place să trag la mîșea. Iar simpatica dumneavoastră soră de caritate s-a gîndit că m-am gîndit la ea.

Doctorul mi-a țecănit fruntea cu degetul și mi-a spus:

— E lîmpede. Sinteti un fenomen al naturii. Un adevărat telepat. Sinteti sănătos tun, dar cu simțul ăsta telepat nu-i nimic de făcut. Totdeauna o să fie la fel: o să înregistrați gîndurile altora.

M-am dus acasă pe jos și gîndurile trecătorilor se îndreptau spre mine în valuri: „Ce tip ușuratic”, „Mîنینcă trecătoarele din ochi”, „Se gîndește numai la el” și altele de același fel.

Am intrat în casă. Nevastă-mea trebăluia prin bucătărie, iar mie îmi zumăia prin cap: gîndește că m-am plictit de ea. Dar cum vine asta? E și dînsa mediu telepat? Pentru că dacă n-ar fi, de unde ar ști ce gîndesc eu?

— Din nou te gîndești că dragostea mea s-a transformat în obișnuință? am întrebat-o.

— Apoi a venit băiatul, care m-a rugat:

— Tată, explică-mi ceva la geografie...

Mi-am dat însă seama îndată că își spune: „Ce să-mi explici, cînd nici tu nu știi nimic”.

— Ticălosule! i-am striga.

Dar n-am terminat bine vorba, că mințea mea a început să recepționeze semnale tocmai din Leningrad. Acolo, la Leningrad, Pavel Grigorovici gîndea că n-am conștiință. Și semnalele curgeau din Murmansk, din Rostov pe Don, din Dnepropetrovsk, din Tambov. Unul se gîndea la faptul că nu-mi plătesc datoriile. Altul — că una gîndesc și alta spun. Al treilea — că nu spun întotdeauna ce gîndesc.

Așa însă nu se mai poate trăi. Ce să mă fac? Ce simplu era pe vremea cînd nu devenisem încă un fenomen, cînd creierul meu era la fel ca la toți ceilalți...

Vladimir Poliakov

Aventura pe plajă

Într-o zi, nu știu ce-mi venise să fac baie într-un loc mai adînc cînd, deodată, am simțit că apa mă trage la fund.

Pe mal, era un tip și am început să strig:

— Ajutor! Salvarea!

Tipul mi-a răspuns:

— Îmi pare foarte rău, dar echipa de salvare nu-i aici.

Un bronz mai puțin banal...

Abia ținîndu-mă la suprafață, l-am întrebat:

— Unde a plecat? Chemați-o mai repede!

— De ce tipi așa? m-a admonestat însă tipul. Nu vezi anunțul: „Echipa de salvare participă la o lecție despre acțiunile de prim ajutor”. Nu știi să citești?

— De citit știu, dar nu prea știu să înnot, am bolborosit, scoțindu-mi capul din apă, cu mare greutate. Echipa trebuia să ia lecții în timpul liber.

— Nu înțelegi nimic! mi-a strigat insul de pe mal. „În timpul liber...” În timpul liber învață să înnoate.

— Echipa e de salvare și nu de lecții, l-am atras atenția, cufundîndu-mă din nou sub apă.

— Nu dă lecții. Învață să înnoate. O echipă de salvare trebuie să știe sau nu trebuie să știe să înnoate?

— Trebuie! am urlat eu, cît mă ție-

neau puterile. Dar mai întîi înveți înnotul și după aceea intri în echipa de salvare. Nerușinații!

— Sînt foarte tînari.

— Dar mă înec! Aruncă-mi măcar colacul de salvare!

— Nu-i aici.

— Dar unde-i?

— Echipa l-a luat cu dînsa, în oraș. — De ce? am reușit să mai întreb, cu gura plină de apă.

— Păi nu putea să-l lase pe mal. Să-l fure careva? Echipa răspunde de colac.

— Ce tîmpenie! am strigat eu.

— Nu-i bine să insulti pe cineva în exercițiul funcțiunii. Ai putea să ai neplăceri.

— N-am vrut să insult pe nimeni, l-am răspuns eu, temător. Dar mă înec.

— Asta-i altceva. Așa mai merge.

Între timp, curentul începuse să mă împingă în larg.

— Ajutor! Salvarea!

— De ce tipi? m-a întrebat, calm, omul de pe mal. Ți-am dat toate îndrumările și totuși zbieri mai departe.

Un gînd salvator mi-a trecut prin minte:

— Poate încerci dumneata să mă salvezi.

— Habar n-am cum s-o fac, m-a încunostințat însă el. S-ar putea să mă înec și eu. Am alte atribuții.

— Ce atribuții?

— Sînt traducător.

— Traducător?

— Da, traduc din alte limbi cuvîntul „salvați-mă”, cînd se înecă străinii.

— Și pentru cine traduci?

— Pentru echipa de salvare care deservește vilegiaturiștii străini. Echipa nu știe limbi străine, mi-a răspuns demn traducătorul.

Calmul și explicațiile lui m-au scos în așa hal din sărite încît am început să dau din mîini nebunește. Și, spre surpriza mea, mi-am dat seama că începuseam să înnot. Pe scurt, dacă mai sînt în viață, asta-i numai datorită nervilor.

I. Osenka

DUPĂ EL MUNDIAL:

Mereu la ordinea zilei

Pină la viitorul campionat mondial de fotbal sînt patru ani. Acum, toată lumea se întrebă: cum arată echipa noastră după Mexic?

— Băieții arată bine, a declarat purtătorul de cuvînt al echipei, deschizînd conferința de presă consacrată aterizării incununate de succes a fotbalistilor noștri pe aeroportul Șeremetievo.

Și arată într-adevăr bine. Pină și în sala de conferință s-au așezat după schema obișnuită: 2 + 4 + 4. Nici nu-ți vine să crezi că schema n-a fost utilizată decît un singur an.

— Cum se desfășoară aclimatizarea echipei după Mexic?

— Primele zile au fost destul de grele. Lungul răstimp petrecut în străinătate n-a rămas fără urmări. La noi nu există nici temperatura, nici altitudinile din Mexic. Acum băieții sînt pe cale să plece spre cluburile lor și cred că pină la încheierea campionatului se vor obișnui cu condițiile locale și, pină la sfîrșit, au să joace iar bine.

— Cum s-a simțit echipa noastră în Mexic?

— Minunat. Din primele zile ne-am acomodat cu șahul, biliardul și tenisul de masă. Săriturile de la trambulină erau perfecte. Se părea că totul e în regulă. Dar, din păcate, ultimele evenimente de pe terenurile de fotbal au făcut șederea noastră în Mexic mai puțin plăcută.

— Să presupunem că am fi invins echipa Uruguayului. Ce s-ar fi întîmplat mai departe?

— Conform planurilor pe care le alcătuisem în liniștea birourilor, am fi cîștigat semi-finala cu Brazilia (5:4), iar în finală, după prelungiri, Parkunian ne-ar fi adus „Zeita de aur”. Și să știți, nu sînt vorbe goale. Noi l-am pregătit multă vreme pe Parkunian pentru acest moment special.

— Ați văzut „Zeita de aur”?

— Da. Am văzut-o. Imediat ce ne-am dat seama că va intra în proprietatea brazilienilor am organizat o excursie specială cu toată echipa.

— Ce planuri de viitor aveți pentru buna pregătire a echipei?

• umor •

Or umor umor
r umor umor umor
umor umor umor umor
ior umor umor umor umor
umor umor umor umor
nor umor umor umor umor
r umor umor umor umor
mor umor umor umor umor

— Imediat după terminarea campionatului, vom pleca într-un lung turneu în jurul lumii. Turneul va îngădui băieților să se aclimatizeze și să învețe cîteva limbi străine, ceea ce le va permite să găsească un limbaj comun cu adversarii pe terenurile de joc.

— Așa nu se poate juca; cum vede o fată drăguță, arbitrul începe să fluiera...

Cu aceasta, conferința de presă a luat sfîrșit. În numele fotbalistilor, antrenorul a mulțumit pentru atenție și a transmis iubitorilor fotbalului că locul patru în Anglia și locul cinci în Mexic nu sînt o limită pentru echipa noastră. Ea are toate posibilitățile ca la viitorul campionat mondial să ocupe locul șase. Dar această posibilitate nu va fi folosită, deoarece echipa se pregătește să ocupe locul întîi!

Osadciuk

Fotografiile se amuză

Ca la mama acasă
Foto: B. Maiceak (A.P.N.)